

Oswienčim – Krakow

V utorok, 30. 04. 2024, 43 žiakov školy v sprievode Ing. V. Dzvoničkovej, Mgr. M. Harmanovej a PhDr. A. Sabovej, navštívilo krajinu s bohatou históriou a kultúrou – Poľsko.

Cieľom nášho záujmu bola návšteva **Múzea Auschwitz-Birkenau** (koncentračný tábor v Oswienčime a Brezinke) (UNESCO od roku 1979). Auschwitz bol na začiatku svojej existencie definovaný ako koncentračný – zajatecký tábor. Bol (a aj stále je) obkolesený ostnatým drôtom a jeho vstupnú bránu dodnes „zdobí“ známy nápis *Arbeit Macht Frei*, v preklade *Práca oslobodzuje*.

Tábor vznikol v roku 1940 pod vedením veliteľa Rudolfa Hessa. Jeho zajatcami boli najskôr poľskí politickí väzni a inteligencia. Neskôr sa jeho využitie rozšírilo a začali sa pristavovať nové časti – Auschwitz II a Auschwitz III. Ak by sme však chceli porovnať tábory čo do počtu ľudských obetí, žiadny by sa nevyrovnal Auschwitzu II, tiež známemu pod názvom Brezinka, (nemecky Birkenau). Auschwitz sa stal symbolom holokaustu, genocídy a utrpenia. Ak väzni neboli zavraždení v plynových komorách plynom Cyklon B, potom zomierali od rozšírených chorôb, hladu a celkového vyčerpania z namáhavej práce v neľudských podmienkach. Deportovaní do Auschwitzu boli ľudia z celej Európy vrátane neprispôsobivých Nemcov, sovietskych vojnových zajatcov, Rómov, Poliakov, kňazov a mníchov, francúzskych partizánov, Slovanov a najviac zo všetkých - Židov. Medzi rokmi 1940 – 1945 v ňom podľa historikov zahynulo zhruba 1,1 milióna nevinných ľudí.

Po postupe Červenej armády na poľské územie začali nacisti so zahladzovaním vojnových zločinov. Vo veľkom sa ničili záznamy a dokumenty, začalo sa s rozoberaním barakov a do vzduchu bolo vyhodенých aj niekoľko plynových komôr a krematórií. Väzni boli odvezení do iných koncentračných táborov, alebo sa stali súčasťou tzv. pochodov smrti, počas ktorých väčšina z väzňov zomrela na vyčerpanie či podchladenie. V areáli koncentračného tábora Auschwitz-Birkenau zostalo menej ako 8000 zajatcov. Tí sa 27. januára 1945 dočkali oslobodenia a nádeje na nový život. **27. január** je dnes spomienkou nielen na týchto väzňov, ale tento deň sa stal aj **Medzinárodným dňom pamiatky obetí holokaustu**.

Práve na takomto mieste si uvedomíme: „*Už nikdy viac vojnu, rasizmus, ukrutnosť, holokaust!*“ *Všetci si želáme, aby sa hrôzy, o ktorých sme počuli v Oswienčime, nikdy nezopakovali. Príbehy týraných ľudí, priestory a predmety zosnulých, zanechali hlbokú stopu v myšliach našich študentov. Pochopili, aké dôležité je uchovávať pravé hodnoty, ľudské životy, vniesť viac tolerancie, pochopenia a ľudskosti medzi seba. Je nevyhnutné pripomínať si historické udalosti, aby sme dokázali meniť budúcnosť. Planéta popola, pekle na zemi, či hrob milióna ľudí, žiaden prívlastok nie je dost' výstižný pre toto miesto.*

Popoludní sme zavítali do najkrajšieho poľského mesta **Krakow** (UNESCO od roku 1978), kde sme absolvovali prehliadku tých najzaujímavejších pamiatok, ktorými nás sprevádzal profesionálny sprievodca. Prešli sme sa nádvorím kráľovského hradu Wawel, videli Katedrálnu baziliku sv. Stanislava a sv. Václava, zastavili pri dračej jame, v ktorej podľa legendy prebýval drak, obdivovali sme impozantnú dobovú architektúru a prezreli nádherné centrum mesta.

Nasledovalo osobné voľno, počas ktorého bol čas na návštevu starokrakowskej kaviarne či tradičnej poľskej reštaurácie, príj. na nákup suvenírov na trhovisku Sukienica.

Veľké poďakovanie patrí žiakom tried I. AP (3), I. BP (2), II. AP (12), II. BP (12), II. AK (6), III. AK (5), III. CP (2), III. CK (1), za ich dôstojnú reprezentáciu našej školy i Slovenska v zahraničí.

PhDr. A Sabová